

Desastre ecològic al riu Besòs pel vessament de dissolvents per un incendi industrial a Montornès

S'han trobat desenes de peixos morts en un tram de 15 quilòmetres

Montornès del Vallès

J.V./F.P.

El vessament de l'aigua amb restes de dissolvent procedent de les tasques d'extinció de l'incendi que va destruir bona part de les instal·lacions de l'empresa Ditecsa Centre Derpin, al polígon Can Buscarons de Baix, a Montornès, ha comportat la mort de desenes de peixos –sobretot carpes, bagres i anguiles– en un tram de 15 quilòmetres des d'on hi és l'empresa fins a la desembocadura del riu Besòs, a Sant Adrià.

Els primers peixos morts van aparèixer el mateix dimecres. Dijous, l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) va declarar l'emergència per retirar els cadàvers en una actuació que es fa d'acord amb el Consorci Besòs Tordera i ADF de la zona. Empreses especialitzades s'encarregaran de gestionar les restes recollides. Segons fonts de l'ACA, dijous es van anar trobant exemplars en diversos punts del riu però no acumulacions massives. Segons David Gámez, responsable dels Agents Rurals en aquest incident, es van localitzar sobretot carpes.

“Són peixos més grans i més fàcils de trobar. També són els més resistents i si moren les carpes, les altres espècie

Sancionada en dues ocasions

Montornès del Vallès L'Agència de Residus va imposar una sanció de 48.000 euros a Ditecsa l'any 2017 en detectar un emmagatzematge superior a la capacitat permesa, acumulació de materials fora de lloc i manca de traçabilitat en la gestió documental. “No suposaven un risc per al medi ambient”, diuen fonts de Territori i Sostenibilitat. Enguany, s'han detectat anomalies en un expedient tancat el dia 3 amb una sanció de 10.000 euros. Deriva d'una notificació de la Direcció General de Qualitat Ambiental que recollia que “no es garantia el compliment adequat de les condicions fixades a l'autorització ambiental integrada” en referència a les obligacions com a gestor de residus. Tampoc suposava cap afectació sobre el medi.

es ho tenen malament.” Els Agents Rurals no van trobar ni ocells ni mamífers morts.

L'emergència declarada per l'ACA implica un seguiment de la presència de restes de contaminants amb les anàlisis de l'aigua i dels llocs que s'aniran fent de forma periòdica a partir d'ara i fins que el riu recuperi la normalitat en un procés que es creu que es farà “de forma natural” perquè els rius “són entorns dinàmics”, tot i que no es precisa un calendari. Els Agents Rurals també van prendre mostres de l'aigua i dels fangs i faran un seguiment de l'evolució de la situació en aquest tram.

LA FISCALIA INTERVÉ

L'impacte al riu Besòs ja ha tingut també afectacions legals. La fiscalia de medi ambient va obrir dijous diligències prèvies per avaluar possibles fets delictius derivats dels abocaments al riu i de les causes del foc, que els Mossos amb efectius de la policia científica especialitzats en incendis estructurals investiguen a partir de la inspecció ocular de l'empresa afectada. Entitats com Ecologistes en Acció van demanar a la fiscalia que actués hores després de l'incendi. També han fet peticions similars sindicats i formacions polítiques com la CUP. El PSC va registrar dijous al Parlament una petició perquè es donin explicacions sobre l'impacte de la contaminació al Besòs. Els dissolvents i altres pro-



Les restes calcinades de la fàbrica, aquest dijous amb un camió cisterna



El canal d'aigües fluvials per on va arribar el vessament. A la dreta, treballadors parlen amb el d



Un policia municipal es protegeix amb una màscara antigàs en un carrer del polígon



- Peixateria, peix de platja
- Carnisseria i xarcuteria d'alta qualitat
- Productes gourmet i Bio

Centre comercial Sant Jordi, núm 7
L'AMETLLA DEL VALLÈS
Tel. 93 399 96 84

www.gourmetametlla.com

Montornès del Vallès

J.V./F.P.

La presència de fum –l'incendi va generar una columna immensa visible des de molts quilòmetres a la rodona– va propiciar que Protecció Civil de la Generalitat recomanés el confinament en espais tancats dels veïns de Montornès, Montmeló, Martorelles i Sant Fost. Més tard, es va fer extensiva la recomanació als veïns de Vilanova. Això va propiciar que, fins al migdia, els trens de les línies R2 i R8

no s'atruessin a l'estació de Montmeló.

Segons els Bombers, el foc no era tòxic però sí que podia provocar molèsties. Al migdia, es va limitar la recomanació a les persones que poguessin notar molèsties pel fum –no consten atesos– i a col·lectius vulnerables: nadons, gent gran i persones amb problemes respiratoris.

L'incendi també va tenir afectacions al trànsit: la carretera de la Roca va estar tallada entre els accessos de Montmeló i de Martorelles.

I es va impedir l'accés de vehicles i persones a peu a tot l'entorn amb controls de policies locals i Mossos.

Al lloc, hi van actuar també sis ambulàncies del Sistema d'Emergències Mèdiques –es va atendre dues persones per el fum –no consten atesos–, 17 dotacions dels Mossos i efectius de les policies locals de Montornès, Parets, Mollet i Montmeló. També units de Protecció Civil de diversos municipis: Montmeló, Parets, Bigues i Riells, Lliçà d'Amunt i Vilanova.

Confinats veïns de cinc municipis

Un foc molt virulent que es va tardar 12 hores a controlar

Montornès del Vallès

J.V./F.P.

Els Bombers van necessitar unes 12 hores per controlar cap a 3/4 de 8 del matí. Una trentena de dotacions van treballar en aquest foc que es va donar per estabilitzat a primera hora de la tarda. Cap a les 7 ja es parlava d'un incendi controlat després que no hi hagués hagut represes. A partir d'aquest moment, es van iniciar les tasques per retirar i transvasar els dipòsits afectats que contenien dissolvents. També es va començar a netejar la zona afectada on quedaven restes de productes químics, unes activitats que van seguir dijous. A la nit, dues dotacions dels Bombers van estar controlant la zona per assegurar que no hi havia revifalles.

En un primer moment, les flames es van estendre amb molta rapidesa i van cremar amb molta virulència. Van destruir bona part de les instal·lacions de l'empresa dedicada al reciclatge de dissolvents i de residus industrials: la nau de producció, la d'oficines i laboratori, un petit magatzem i la zona de dipòsits que estava formada per 10 tancs: vuit de 22.000 litres i dos de 35.000 litres. La tasca dels Bombers també es va centrar a evitar que el foc arribés a indústries properes. De fet, es va evacuar els treballadors de 119 empreses –i un mínim de 250 persones– situades en un radi de 500 metres de la planta on hi havia l'incendi. Aquest perímetre de seguretat es va anar reduint de forma progressiva i, a la tarda,

es va permetre l'accés a les instal·lacions per revisar-les –en van haver de sortir a corre-cuita– i recollir pertinences personals. Dijous, però, encara es mantenia la limitació d'accés a la zona més propera perquè encara s'hi detectaven concentracions elevades de partícules i de gasos produïts per l'incendi.

Al lloc dels fets es van desplaçar els alcaldes de Montornès i Martorelles, José Antonio Montero i Marc Candela, i el delegat del govern a la demarcació de Barcelona, Juli Fernández.

La intensitat de les flames també va afectar, almenys, un parell de vehicles que hi havia aparcats a tocar de l'empresa i va provocar un gran ensurt entre treballadors d'empreses veïnes. "Hem sortit al pati i hem començat a sentir explosions. Ha estat qüestió de minuts, hem avisat els veïns i hem sortit corrents. Ha vingut la policia i unes furgones dels Mossos que ens han tret. Teníem por perquè estàvem just al costat i en la nostra empresa treballem amb oxigen i gas", explicava Mariola Cortés, treballadora de l'empresa Catalana de Frascos, que té una plantilla d'unes vint persones i es dedica a la fabricació d'envasos de vidre. "Estàvem treballant a la fàbrica, a només 50 metres de distància i els veïns ens ha cridat que sortíssim ràpid. Llavors hem sentit les explosions i hem anat a treure els cotxes, però per la part del darrere i els hem hagut d'arresserar darrere de la nau", diu Jorge Conesa, de l'empresa Repul-sados Conesa.

ductes químics van arribar al riu a través dels col·lectors d'aigües pluvials. Una part van arribar al Besòs encara en flames que també van cremar vegetació. Per evitar que arribessin més restes de productes químics a través del col·lector d'aigües pluvials, dijous es van fer uns moviments de terres per contenir l'aigua que encara en sortia.

Arran de la contaminació del riu, l'ACA va aconsellar que no es fessin servir captacions directes d'aigua del riu ni de pous aigües avall del punt del vessament.

A banda, hi va haver una part important dels productes químics de l'empresa que van anar a parar a la xarxa de clavegueram i d'aquí cap a la depuradora, que està situada a pocs metres de la planta sinistrada i va ser una de les instal·lacions del polígon que es van haver de desallotjar. Tot i això, va continuar funcionant a través dels sistemes de control remot. "Va evitar que l'afectació fos superior", va destacar dijous Josep Monràs, president del Consorci Besòs Tordera i alcalde de Mollet. La planta no es va aturar i va poder sanejar les aigües residuals rebudes, tot i que contenien nivells de contaminants molt superiors als habituals. Tot i això, el Consorci Besòs Tordera (CBT), gestor de la depuradora, ha obert un expedient a Ditecsa "pels danys ocasionats" al sistema de depuració biològica de la instal·lació "que es determinaran en els propers dies", ha informat el CBT en un comunicat. S'han pres mostres que s'analitzaran al laboratori.

RECUPERATS VIUS

Aquest dimecres tècnics del CBT encara van poder recuperar alguns peixos vius que van ser traslladats en un espai amb aigua neta a la depuradora de la Llagosta i que, d'acord amb els Agents Rurals, seran alliberats en altres trams de la conca.



Treballadors del polígon observen les flames de l'incendi

GRESELDA ESCRIGAS